

Työsuojelun toimintaohjelma

Luentopäivä 17.3.2010

Yrityspuisto Futuria

Sirkka Malkki

Työsuojelun toimintaohjelma

- Perustuu Työturvallisuuslakiin (738/2002, 9-10 §)
- Tavoitteena ylläpitää, seurata ja kehittää työsuojelua ja sille asetettuja tavoitteita työpaikalla
- Työnantaja kuvaa tavat, joilla työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta ja työkykyä edistetään työpaikalla omin toimin
- Ohjelman laatimisvelvoite koskee kaikkia työpaikkoja

Työsuojelun toimintaohjelma

- Yrityksen johto ja henkilöstö sitoutuvat noudattamaan työsuojelun toimintaohjelman periaatteita.
- Yrityksen laatujärjestelmän tai palo- ja pelastussuunnitelmaan kuuluvia asioita voidaan käyttää työsuojelun toimintaohjelman laadinnassa tai
- Työsuojelun toimintaohjelma voidaan sisällyttää suoraan laatujärjestelmään

Työsuojelun toimintaohjelman sisältö

- Selvitetään työnantajan ja työntekijöiden työsuojelutehtävät
- Esitellään työsuojeluorganisaatio ja työterveys-huolto sekä niiden tehtävät
- Käydään läpi, miten työsuojelu- ja työkykyasiat otetaan huomioon työhön perehdyttämisessä
- Kuvataan työympäristö ja määritetään kehittämistavoitteet sekä toimet tavoitteen saavuttamiseksi, seurantakohteet, työsuojeluasioiden huomioon otto yrityksen toiminnassa sekä toimintaohjelman seuranta ja ylläpito.

Työsuojelun toimintaohjelman sisältö

- Lakisääteinen tasa-arvosuunnitelma ja toimet naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteuttamiseksi (> 30 henkilöä)
- Yrityksen turvallisuusohjeet, vastuuhenkilöt sekä ohjeiden käytön opastus voidaan liittää työsuojelun toimintaohjelmaan, jos ohjeet eivät sellaisenaan jo sisälly siihen.

Lähtötilanne

Selvitetään työolot ja niiden nykytila:

- millaisia työtehtäviä työpaikalla tehdään?
- millaisessa ympäristössä ja millaisella henkilöstöllä, välineillä ja menetelmillä työ tehdään?
- mitkä seikat liittyvät työpaikan työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseen?
- mitkä ovat työkykyä ylläpitävän toiminnan periaatteet ja käytännön toteutusmuodot?

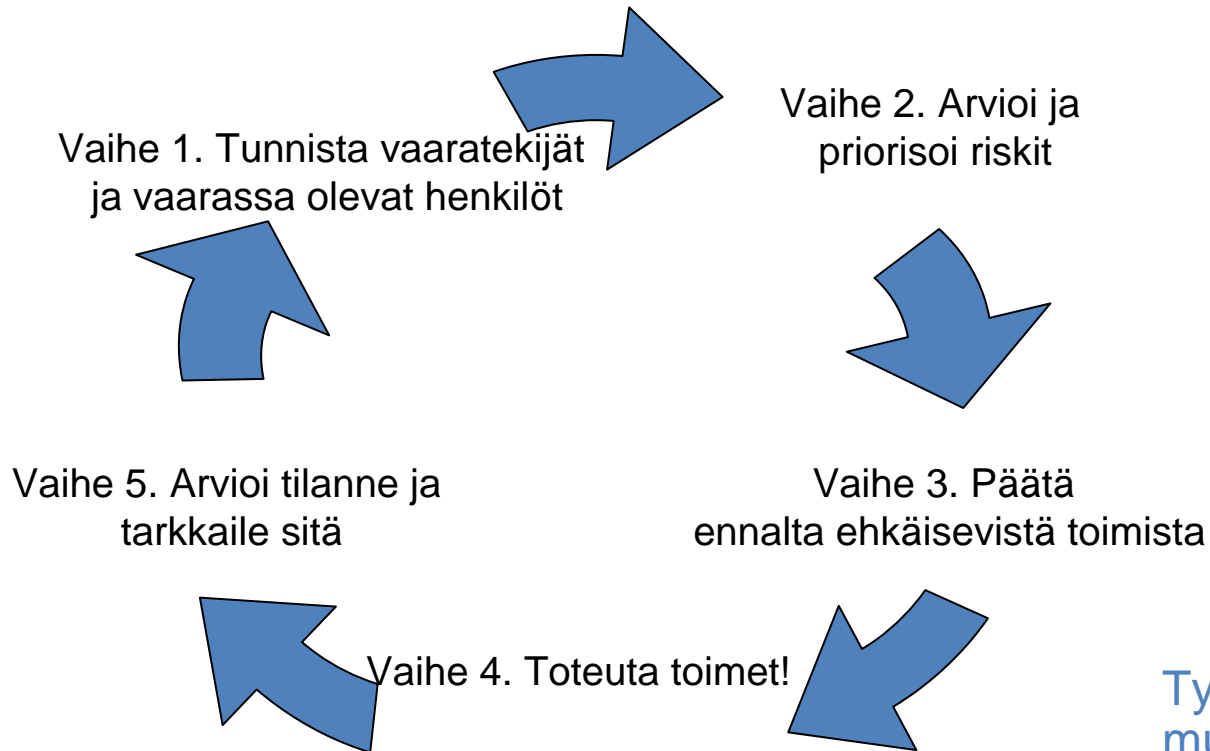
Riskienarviointimenetelmä

- Riskinarviointi on työnantajien lakisääteinen velvoite (EU:n puitedirektiivi 89/391)
- Tavoitteena työtapaturmien ja työperäisten sairauksien vähentäminen
- Hyvin toteutettuna sen avulla voidaan parantaa työterveyttä ja -turvallisuutta sekä koko liiketoiminnan kannattavuutta.
- Riskienarviointi on perusta ja avain toimivalle turvallisuusjohtamiselle

Riskinarviointi yrityksissä

- Toistaiseksi puutteellista. Mitä pienemmästä yrityksestä on kyse, sitä epätodennäköisempää on riskinarviointi.
- Riskinarvioinnin laatua on parannettava (Euroopan komission asiakirja KOM 2004/62)
 - Riskinarviointi on usein kertaluonteinen toimenpide (säännölliset päivitykset tarpeen)
 - Riskinarviointia ei dokumentoida asianmukaisesti
 - Pitkän aikavälin psykososiaaliset riskit jätetään huomiotta
 - Toteutettujen toimenpiteiden tehokkuutta ei seurata riittävästi

Viisivaiheinen riskienhallintamenetelmä

Työntekijät on otettava mukaan riskinarviointiin aktiivisina osallistujina.

Vaihe 1. Tunnistetaan vaaratekijät ja vaarassa olevat henkilöt

Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät. Jos niitä ei voida poistaa, on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

Työn vaarojen selvittäminen

- 1) tapaturman ja muu terveyden menettämisen vaara kiinnitettävä huomiota eri töissä
- 2) esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet
- 3) työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä
- 4) työn kuormitustekijät ja
- 5) mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara

1. Työpaikkaa koskevat vaatimukset

- Työ- ja henkilöstötilat
- Ergonomia
- Näyttöpäätetyö
- Käsien tehtävät nostot
- Toistotyö
- Ilmanvaihto
- Lämpöolot
- Valaistus
- Työpaikan sisäinen liikenne

2. Vaara- ja haittatekijä – ihmisen toiminta

- Henkinen hyvinvointi työssä
- Henkinen kuormitus
- Fyysinen kuormitus
- Häirintä ja epäasiallinen kohtelu
- Opetus ja ohjaus
- Väkivallan uhka työssä
- Yksintyöskentely
- Yötyö

3. Vaara- ja haittatekijät – koneet ja työvälineet

- Koneturvallisuus
- Ilmoitetut laitokset
- Koneen maahantuonti
- Työssä käytettävät koneet

4. Muut vaara- ja haittatekijät

Fysikaaliset tekijät

- sähköturvallisuus, melu, radon, värinä

Biologiset tekijät

- biologiset vaarat, home- ja kosteusvauriot

Kemialliset tekijät

- asbesti, kemikaalit, tupakka

Vaihe 2. Riskien arviointi ja priorisointi

Taulukko. Riskien hallinta haitallisen tapahtuman seurausten vakavuuden ja esiintymistodennäköisyyden perusteella.

ESIINTYMINEN	SEURAUKSET		
	Vähäinen	Haitallinen	Vakava
Epätodennäköinen	Merkityksetön riski	Siedettävä riski	Kohtalainen riski
Mahdollinen	Siedettävä riski	Kohtalainen riski	Merkittävä riski
Todennäköinen	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Siedettävä riski

Vaihe 3. Ennalta ehkäisevistä toimista päättäminen

- Onko riski mahdollista estää tai välttää?
- Miten riskitekijöitä voidaan hallita siten, etteivät ne vaaranna niille altistuvien henkilöiden turvallisuutta ja terveyttä?
- Hallitsemalla yhtä riskiä on vältettävä luomasta uusia riskejä muualle
- Työntekijät otetaan mukaan ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä koskevaan päätöksentekoon

Vaihe 4. Toimenpiteiden toteuttaminen

- Priorisoidaan ennalta ehkäisevien toimenpiteet
- Laaditaan toimintasuunnitelmaa, jossa määritellään mm. seuraavat asiat:
 - toteutettavat toimenpiteet
 - vastuunjako ja toteutusaikataulu
 - määräaika, jolloin toteutuksen on oltava valmis.
- Toimenpiteiden toteutusta valvotaan asianmukaisesti
- Työntekijöitä kuullaan ja heidät otetaan mukaan toteuttamaan toimenpiteitä

Vaihe 5. Tilanteen arviointi ja tarkkailu

- Määritetään riskinarvioinnin tarkistus- ja korjausjärjestelyt
- Riskinarvioinnin tulokset otetaan huomioon ennalta ehkäisevissä ja suojaavissa toimissa
- Tarkkaillaan toimenpiteiden tehokkuutta ja tehokkuuden ylläpitoa
- Työntekijöille ja/tai heidän edustajilleen kerrotaan riskinarvioinnin tuloksista ja toteutetuista toimenpiteistä
- Riskinarviointia tarkistetaan säännöllisesti ajantasaisuuden varmistamiseksi > **jatkuva prosessi**

Aiheesta enemmän

- http://www.tyoturva.fi/tyosuojelu_tyopaikalla/tyosuojelun_toimintaohjelma
- <http://www.tyosuojelu.fi/fi/toimintaohjelma>
- Itä-Suomen työsuojelupiiri
puh. 020 636 1030
tyosuojelu.ita@avi.fi

Kiitos kuulijoille!

Kohta se marjanviljely
taas alkaa.

Sitä ennen kannattaa
huilata..

Määritelmiä

Vaaratekijä = Mikä tahansa vahinkoa aiheuttava asia, kuten työssä käytettävät materiaalit, laitteet, työmenetelmät tai käytännöt

Riski = Tarkoittaa pientä tai suurta mahdollisuutta, että joku loukkaantuu vaaratekijän vuoksi

Työsuojelupäällikkö = Viljelijä (yrityksen toimitusjohtaja)

Työsuojeluvaltuutettu = Työntekijät voivat valita keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun, jos työpaikalla on yli 10 henkilöä töissä. Pätee myös kausityöntekijöihin. Ei voida pakottaa valitsemaan työsuojeluvaltuutettua

Marjanviljelmä työpaikkana

- Viljelijä = omistaja = yrittäjä
- Työt keskittyvät kasvukauteen
- Selkeät työhuiput lisäävät työnantajan ja -tekijöiden stressiä ja altistavat onnettomuuksille ja tapaturmille
- Marjojen poiminta fyysisesti raskasta, yksipuolista, ei vaadi ammattiosaamista
- Osa poimijoista ulkomaalaisia > kommunikointi vaikeaa, kulttuurierot voivat aiheuttaa ristiriitoja, suomalainen lainsäädäntö poimijoille tuntematonta
- Sääat vaikuttuvat työntekoon ja taloudelliseen tulokseen